

Особливості використання методів контрацепції у жінок фертильного віку, що перенесли медичний аборт

Вл.В. Подольський

ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології Національної Академії медичних наук України», м. Київ

У статті наведені дані опитування жінок фертильного віку, що перенесли операцію медичного аборту. Для проведення дослідження була розроблена спеціальна анкета. З'ясовано, що 36,6% жінок з побоюванням відносяться до методів гормональної контрацепції, 83,3% надають перевагу використанню презервативів, а 16,7% – внутрішньоматковим спіралям.

Ключові слова: методи контрацепції, анкетування, репродуктивне здоров'я, медичний аборт.

Серед багатьох проблем змін репродуктивного здоров'я у жінок в сучасних умовах висока частота абортів та тих ускладнень, які вони спричиняють, займає одне з провідних місць [1, 2, 5, 6].

Для розвитку ускладнень після медичного аборту мають значення не тільки умови та хірургічне проведення оперативного втручання, але й стан здоров'я жінок, як загальний, так і стан репродуктивного здоров'я зокрема [1, 6].

Процедура хірургічного переривання вагітності значним чином впливає на стан репродуктивного здоров'я жінок фертильного віку [1, 2, 4]. Своєчасне настання бажаної вагітності за рахунок використання сучасних методів планування сім'ї і насамперед правильного використання контрацептивів дають можливість зменшити показники настання небажаної вагітності [6, 7, 8].

Отже, велика кількість жінок постає перед вибором методу контрацепції для запобігання небажаної вагітності. У процесі пошуку професійного джерела інформації в сучасних умовах пошуки жінки не зупиняються лише на візиті до лікаря акушера-гінеколога, а й вдаються до розмови з подругами, використання мережі Інтернет, газет та журналів [2, 3, 6].

На сьогодні не існує чітких даних про переваги вибору методів контрацепції у жінок – мешканок нашої країни.

Особливої уваги питання вибору методів контрацепції щодо профілактики настання небажаної вагітності пов'язано з тим, що кожен наступний аборт не покращує стан репродуктивного здоров'я жінок і не сприяє його збереженню. Тому визначення переваг жінок щодо вибору методу контрацепції в постабортний період, на нашу думку, є актуальним завданням сучасної організації планування сім'ї.

Мета роботи – визначити за допомогою анкетування особливості використання методів контрацепції у жінок фертильного віку, що перенесли медичний аборт.

Згідно з даними опитування, які були проведені, кількість жінок, що відчувають себе достатньо проінформованими про методи контрацепції, є досить низькою.

За результатами проведеного дослідження, існує багато жінок, які б погодились використовувати гормональну внутрішньоматкову спіраль (ВМС), а також найнижча кількість жінок, які відчувають себе достатньо проінформованими про гормональні методи контрацепції. Крім того, було з'ясовано, що жінки найчастіше чули негативні історії про гормональні ВМС, написані в Інтернеті, а природні методи

як метод контрацепції обговорюються жінками значно частіше. Тому ми вирішили провести дослідження щодо визначення переваг використання жінками фертильного віку методів постабортної контрацепції. Дослідження проведено серед жінок, які проходили процедуру хірургічного переривання вагітності.

Нами було спеціально розроблено і затверджено Біоетичним Комітетом анкету-опитувальник, в яку були включені питання медичних та соціологічних аспектів постабортної контрацепції. Дослідження плануються проводити протягом одного року серед 200 жінок, які підлягали процедурі медичного аборту. Попередні результати опитування 30 жінок, які брали участь у дослідженні, вже представляють певний інтерес.

Усі обстежені жінки були репродуктивного віку, найбільша група серед них була у віці 25–35 років (30%). За сімейним станом 63% жінок були одружені. За рівнем освіти більшість жінок мала закінчену середню освіту (46,7%).

Особливу увагу ми приділяли групі питань, присвячених стану здоров'я жінок, які брали участь в опитуванні. Нами з'ясовано, що 50% жінок активно курили сигарети, 40% надмірно вживали алкоголь, жодна пацієнтка не вживала наркотики або сильнодіючі препарати. 40% опитаних жінок відвідували акушера-гінеколога 1 раз на рік, 30% – 2 рази на рік. На питання: «Чи чули ви інформацію про інфекції, що передаються статевим шляхом?» – 90% пацієнтів відповіли позитивно. Серед них про ВІЛ-інфекцію чули 76,7%, про сифіліс – 83,3%, гонорею – 56,7%, трихомонади – 53,3%, хламідіоз – 50%, вірус статевого герпесу – 30%, про папіломавірус людини – 20% та про мікоплазми – 13,3%. У 13,3% випадків опитані жінки 2 або 3 рази на рік мали збільшену кількість виділень зі статевих шляхів і в 6,7% випадків 10 і більше разів на рік.

У 16,7% жінок симптоми хронічних запальних захворювань статевих органів з'являлись 1 раз на рік, а у 6,7% – 2 рази на рік. Слід зазначити, що 26,7% жінок мали непостійного сексуального партнера.

До настання даної вагітності одна вагітність була у 26,7% жінок, дві вагітності – у 20% жінок, три вагітності – у 16,7%, чотири – у 20%, п'ять – у 10%, шість – у 3,3%, серед них одні пологи були у 46,7%, двоє пологів у 30%, троє – 13,3%. В минулому 20% жінок мали один аборт, два аборти – 30%, три аборти – 10%, чотири аборти – 3,3%, вісім абортів – 3,3%.

46,7% опитаних жінок планували вагітність в майбутньому і 53,3% – не хотіли мати вагітностей взагалі. Планувати наступну вагітність протягом першого року бажали 33,3% жінок, а протягом перших трьох років – 43,3% жінок.

На питання «Про який метод контрацепції ви чули?» 86,7% опитаних жінок знали про можливість використання контрацептивних таблеток і презервативів, 43,3% – про ВМС, про контрацептивне кільце знали 23,3% та про контрацептивні ін'єкції і діафрагми – 6,7%.

Інформацію про методи контрацепції отримали від лікарів 83,3% жінок, 10% жінок отримали інформацію після бесіди з родичами, також інформацію про методи контрацепції жінки отримали з інших наступних джерел: з Інтернету – 36,7%, шляхом спілкування з друзями – 26,7%, з інформаційних бюлетеней та журналів – 23,3%, з ТВ – 20%. Більшість опитаних (76,7%) хотіли б отримати більш детальну додаткову інформацію з професійного джерела щодо використання методів контрацепції, а 10% готові повірити досвіду своєї подруги.

У разі появи нових методів контрацепції в нашій країні не будуть їх використовувати 50% опитаних жінок, 33,3% – будуть чекати результатів клінічних випробувань, проведених в Україні, і тільки 3,3% спробували б цей новий метод відразу.

У пошуках інформації про новий метод контрацепції 63,3% жінок звернулися б з цього приводу до лікаря.

В минулому обстежені жінки використовували такі методи контрацепції: презерватив – 83,3%, гормональні контрацептивні таблетки – 33,3%, ВМС – 16,7%.

Побічні ефекти протизаплідних засобів відчували 10% опитаних жінок у формі збільшення маси тіла та 6,7% – у формі нагубання молочних залоз. Більшість опитаних хотіли б використовувати контрацептив один раз протягом тривалого періоду часу, але 20% готові до використання кожен день.

На питання «Чи чули ви про екстрену контрацепцію?» – 56,7% жінок відповіли стверджувально і 43,3% дали негатив-

ну відповідь. При цьому 13,3% жінок, що прийняли участь в дослідженні, використовували метод екстреної контрацепції. Визначення переваг вибору методів контрацепції показало, що 60% жінок вибрали презерватив як найзручніший для них метод контрацепції, 26,7% опитаних – таблетки і 10% перерваний статевий акт.

Головним страхом гормональної контрацепції в 36,7% жінок було збільшення маси тіла, 30% жінок боялись розвитку безпліддя, 13,3% – тромбозів та 10% побоювались відсутності місячних в майбутньому.

Під час опитування було з'ясовано, що 76,7% жінок хотіли б перевірити, чи безпечний гормональний контрацептив, який вони використовують, проте 23,3% жінок вказали, що не потребують перевірки гормональних контрацептивів.

Серед жінок, які захотіли перевірити безпеку гормональних контрацептивів, які вони використовують, 36,7% хотіли б зробити це 1 раз на півроку, 23,3% жінок – 1 раз на рік, 10% – 1 раз на місяць.

ВИСНОВКИ

1. Отримані результати показують існуючі переваги у виборі методів контрацепції серед обстежених жінок, що перенесли операцію медичного аборту.

2. Результати дослідження можуть бути використані для визначення методів постабортної контрацепції та широкого впровадження професійних знань про методи контрацепції серед жінок фертильного віку.

Особенности использования методов контрацепции у женщин фертильного возраста, перенесших медицинский аборт Вл.В. Подольский

В статье приведены результаты опроса женщин фертильного возраста, перенесших операцию медицинского аборта. Для проведения исследования была специально разработана анкета. Выяснено, что 36,6% женщин с опасением относятся к методам гормональной контрацепции, 83,3% отдают предпочтение использованию презервативов, а 16,7% – внутриматочной спирали.

Ключевые слова: методы контрацепции, анкетирование, репродуктивное здоровье, медицинский аборт.

Features of using of contraceptives among fertile aged women that had medical abortion Vi. Podolskyi

Data of survey of fertile aged women, that had medical abortion operation, are showed in the article. Questionnaire was specially designed for this study. Results shows, that 36,7% of women afraid of hormonal contraception, 83,3% are using condoms, and 16,7% are using IUD's.

Key words: methods of contraception, survey, reproductive health, medical abortion.

Сведения об авторе

Подольский Владимир Васильевич – ГУ «Институт педиатрии, акушерства и гинекологии Национальной академии медицинских наук Украины», 04050, г. Киев, ул. Платона Майборды, 8; тел.: (044) 483-80-67

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Камінський В.В., Шикалова Т.В. Профилактика возможных усладнений медикаментозного аборту як складового моніторингу переривання вагітності // Здоровье женщины. – 2009. – № 4 (40). – С. 22–24.
2. Могилевкина И.А., Моиссенко Р.А. Качество помощи при аборте: находки стратегической оценки «Аборты и контрацепция в Украине» // Здоровье женщины. – 2009. – № 4 (40). – С. 25–30.
3. Аборт (медико-социальные и клинические аспекты) / О.Г. Фролова, И.А. Жирова, Е.И. Николаева и др. – М.: Триада-Х, 2003. – 155 с.
4. Lyengar S.D., Introducing medical abortion within the primary health system: comparison with other health interventions and commodities // *Reprod Health Matters*. – 2005. – Vol. 13, № 26. – P. 13–19.
5. Increasing access to safe abortion services in rural India: experiences with medical abortion in a primary health center / S. Mundle, B. Elul, A. Anand et al. // *Contraception*. – 2007. – Vol. 76, № 1. – P. 66–70.
6. Радзинский В.Е., Ордянец И.М., Сидерополу Н.Х. Контрацепция после медикаментозного аборта // *Трудный пациент*. – 2007. – № 1.
7. Ситуационный обзор состояния качества услуг по планированию семьи и репродуктивному здоровью. Базовый документ. – К., 2007. – С.35
8. Mogilevkina I. Strategic Assessment of policy programme and research issues related to unintended pregnancy in Ukraine: lessons learned, *Entre Nous, The European Magazine for Sexual and Reproductive Health* 2008 (Issue 67), 6–7.

Статья поступила в редакцию 07.05.2014